НАРЕДБА № 2 от 18.03.2025 г. за условията и реда за предоставяне на подпомагане по интервенцията по чл. 76, параграф 3, буква "а" от Регламент (ЕС) 2021/2115, както и реда за налагане на административни санкции

Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 24 от 21.03.2025 г., в сила от 21.03.2025 г.

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се уреждат:

1. условията и редът за прилагане на интервенция II. E2-1 "Инструменти за управление на риска - финансов принос за премиите по застрахователните схеми", включена в Стратегическия план за развитието на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 - 2027 г. по чл. 76, параграф 3, буква "а" от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ, L 435/1 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2021/2115";

2. условията и редът за административни проверки и проверки на място;

3. условията и редът за изплащане на помощта;

4. редът за налагане на административни санкции.

Чл. 2. Финансовата помощ по тази наредба се предоставя при спазване условията на:

1. Регламент (ЕС) 2021/2115;

2. Стратегическия план за развитието на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 - 2027 г., наричан по-нататък "Стратегическия план";

3. Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ, L 435/187 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2021/2116".

Чл. 3. (1) Финансова помощ по интервенция II. E2-1 "Инструменти за управление на риска - финансов принос за премиите по застрахователните схеми" се предоставя с цел насърчаване на инструменти за управление на риска, които допринасят за постигане на една или повече от специфичните цели на Стратегическия план и които помагат на активни земеделски стопани при управлението на неподлежащите на контрол от тяхна страна рискове, свързани със селскостопанско производство.

(2) Не се предоставя финансова помощ, която води до свръхкомпенсация в резултат на комбинирането на интервенция II. E2-1 "Инструменти за управление на риска - финансов принос за премиите по застрахователните схеми" с други публични или частни схеми за управление на риска.

Глава втора
УСЛОВИЯ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОДПОМАГАНЕ

Чл. 4. (1) Допустими кандидати по тази наредба са тези, които отговарят едновременно на следните условия:

1. са активни земеделски стопани по смисъла на чл. 54 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП);

2. са подали заявление за подпомагане по реда на чл. 2 от Наредба № 4 от 2023 г. за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ и животни (ДВ, бр. 30 от 2023 г.), наричана по-нататък "Наредба № 4 от 2023 г.", за стопанската година, за която имат сключен застрахователен договор;

3. отглеждат допустими култури от интервенциите по чл. 1 от Наредба № 4 от 2023 г., с изключение на винени лозя;

4. имат сключен застрахователен договор със застрахователно дружество с лиценз по чл. 29 от Кодекса за застраховането или с посредник, вписван в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 12 от Закона за Комисията за финансов надзор, и влязла в сила застрахователна полица;

5. не са осъждани с влязла в сила присъда за престъпление по чл. 108а, чл. 159а - 159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194 - 217, чл. 219 - 252, чл. 253 - 260, чл. 301 - 307, чл. 321, 321а и чл. 352 - 353е от Наказателния кодекс, както и на аналогични на тези престъпления в трети страни, с които Република България няма сключени двустранни договори;

6. нямат изискуеми задължения към Държавен фонд "Земеделие", освен ако е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията;

7. не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или са обявени в несъстоятелност;

8. не са в производство по ликвидация;

9. нямат изискуеми задължения по чл. 87, ал. 11 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(2) Не са допустими за подпомагане земеделски стопани, членове на признати организации на производители и асоциации на производители, с включена в оперативния си фонд за съответна година кризисна мярка I. Г. 1.9 - "Застраховане на реколтата и на продукцията" от Стратегическия план.

(3) Финансова помощ не се предоставя, а получената такава се оттегля изцяло, в случай на установено изкуствено създаване на условия съгласно чл. 62 от Регламент (ЕС) 2021/2116, необходими за получаване на помощта, с цел осъществяване на предимство или облага в противоречие с целите на интервенцията или с приложимото в областта право на Европейския съюз и националната нормативна уредба.

(4) Финансова помощ не се предоставя за площи, оттеглени от заявлението за подпомагане по Наредба № 4 от 2023 г. за съответната стопанска година/кампания по прием на заявления.

Чл. 5. (1) Земеделските стопанства на кандидатите по чл. 4, ал. 1 следва да бъдат в сектор "Растениевъдство" и в тях да се отглеждат култури от следните групи:

1. овощни култури над 0.5 ха, встъпили в плододаване и в период на експлоатация на насажденията към момента на кандидатстване;

2. зеленчукови култури, отглеждани в оранжерии над 0.1 ха;

3. зеленчукови култури над 0.3 ха;

4. етеричномаслени и медицински култури над 0.5 ха;

5. тютюн над 0.1 ха;

6. зърнени култури над 5 ха;

7. маслодайни култури над 0.5 ха.

(2) Земеделските стопани, отглеждащи зърнени и маслодайни култури, се подпомагат за първите 1000 ха от площите си.

Чл. 6. (1) Кандидатите трябва да са застраховали реколтата си в избрана от тях застрахователна компания за един или няколко от следните застрахователни рискове:

1. неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия;

2. други неблагоприятни климатични събития.

(2) Крайната дата на периода, за който е сключен застрахователният договор, трябва да е след датата на отбелязване на намерение за участие по интервенцията за застраховане в заявлението за подпомагане съгласно чл. 2, ал. 2 от Наредба № 4 от 2023 г.

(3) В застрахователния договор/полица/добавък трябва да са идентифицирани застрахованите имоти по начин, който да позволява да се установи идентичността им с парцелите, включени в заявлението за подпомагане по ал. 2.

(4) Посочената в застрахователната полица/добавък земеделска култура следва да съответства на декларираното в общото заявление за подпомагане.

(5) Не се покриват разходите за застрахователни премии за едни и същи застрахователни рискове и едни и същи площи по полици с друг застраховател.

(6) Покриват се само разходите за застрахователни премии по застрахователни полици, в които са включени само застрахователни събития, посочени в ал. 1.

(7) При кандидатстване едновременно за култури от различни групи култури, за които се прилагат различни максимални стойности на подпомагане съгласно чл. 7, ал. 2, е необходимо застрахователните полици да са издадени отделно.

(8) При договаряне в застрахователния договор/полица/добавък на бонус за контролирана квота на щетите "Участие в положителния финансов резултат", а именно възстановяване на определен процент от платената премия при определени условия, касаещи ниска щетимост, след изтичане срока на застраховката, се изисква допълнителна информация от застрахователя.

Чл. 7. (1) Финансовата помощ е в размер до 70 на сто от размера на застрахователната премия, но не повече от посочените стойности по ал. 2.

(2) Максималните стойности на помощта са:

1. размер на подпомагане при овощни култури, зеленчукови култури, тютюн, етеричномаслени и медицински култури, отглеждани на открито - до 420 лв./ха;

2. размер на подпомагане на хектар при оранжерийно производство - до 1260 лв./ха;

3. размер на подпомагане на хектар при отглеждане на зърнени и маслодайни култури - до 75,6 лв./ха.

(3) Застрахователната премия следва да бъде изплатена изцяло от кандидата към застрахователната компания или посредника към момента на подаване на искане за плащане.

(4) Дължимият данък съгласно Закона за данък върху застрахователните премии се изплаща изцяло от земеделския стопанин и не подлежи на подпомагане.

Глава трета
РЕД ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 8. (1) Приемът на заявления за подпомагане чрез заявяване на намерение за участие по интервенция II. E2-1 "Инструменти за управление на риска - финансов принос за премиите по застрахователните схеми" се определя със заповед на министъра на земеделието и храните. В заповедта може да се съдържат допълнителни условия, свързани с приема, включително по отношение управлението на годишния бюджет по интервенцията.

(2) Кандидатите посочват намерение за участие по интервенция II. E2-1 "Инструменти за управление на риска - финансов принос за премиите по застрахователните схеми" в заявлението за подпомагане по чл. 2, ал. 2 от Наредба № 4 от 2023 г. чрез изрично отбелязване в Таблица на използваните парцели срещу всеки идентифициран земеделски парцел.

(3) След приключване на периода на прием на заявления за подпомагане по Наредба № 4 от 2023 г. кандидатите, отбелязали намерение за участие в интервенцията за застраховане, предоставят чрез Системата за електронни услуги (СЕУ) в срок до 15 август следните документи:

1. искане за плащане по образец;

2. застрахователен договор, който е сключен за срок, изтичащ след датата на отбелязване на намерение за участие по интервенцията в заявлението за подпомагане съгласно чл. 2, ал. 2 от Наредба № 4 от 2023 г.;

3. влязла в сила застрахователна полица, отговаряща на изискванията на чл. 6, ал. 3 и 4, включително, когато е приложимо - приложени добавък/анекс;

4. платежен документ, доказващ изцяло платен размер на застрахователна премия по банков път, в съответствие с чл. 7, ал. 3.

(4) Към момента на подаване на документите кандидатите декларират обстоятелствата по чл. 4, ал. 1, т. 5, 6, 7, 8 и 9.

Глава четвърта
РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЯТА И ИЗПЛАЩАНЕ НА ФИНАНСОВАТА ПОМОЩ

Чл. 9. (1) Държавен фонд "Земеделие" разглежда документите по чл. 8, ал. 3 в двумесечен срок след приключване периода на прием на документи за сключена застраховка и извършва следните проверки:

1. административни проверки за съответствие с критериите за допустимост, декларираните данни, ангажиментите и другите задължения, установени от правото на Съюза, националната нормативна уредба и Стратегическия план, включително тези в областта на държавните помощи;

2. проверка на място за изпълнение на условията за получаване на подпомагане в съответствие с приложимите правила и обхващащи критериите за допустимост, ангажименти и други задължения, свързани с условията за отпускане на подпомагане, които могат да бъдат проверени по време на проверката на място и е установена такава необходимост, включително за установяване най-малко на съответствието на площта на имота и застрахованата култура със:

а) изискванията на чл. 53, 54 и 55 от Наредба № 3 от 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на

административни санкции (ДВ, бр. 23 от 2023 г.), и

б) данните за имоти и култури, включени в застрахователната полица.

(2) Проверките по ал. 1, т. 2 се извършват на база анализ на риска, но не по-малко от 3 на сто от всички подадени искания за плащане.

(3) Резултатите от проверката на място се отразяват в доклад, който се предоставя на бенефициента чрез СЕУ.

(4) Държавен фонд "Земеделие" може да извърши проверка или да изиска информация от застрахователя, обхващаща актуалността на издадените по схемата полици, дали са активни, или анулирани, има ли промени по вече сключени полици, дали е извършвано възстановяване на част от премията.

(5) При установяване на обстоятелства, различни от тези по сключените вече застрахователен договор/полица/добавък, помощта се отказва/намалява.

(6) В случай че бъдат установени несъответствия между декларираните данни и данните, установени чрез извършените проверки, Държавен фонд "Земеделие" изпраща съобщение чрез СЕУ за несъответствията.

(7) В случаите по ал. 6 кандидатът за подпомагане може да предостави допълнителна информация чрез СЕУ не по-късно от 15 дни от получаване на съобщението.

(8) Държавен фонд "Земеделие" може да откаже или да намали размера на финансовата помощ в случаите, в които:

1. не са представени доказателства за валиден застрахователен договор/полица/добавък;

2. в приложения застрахователен договор/полица/добавък са посочени парцели, за които не е изпълнено условието по чл. 8, ал. 2;

3. не са представяни доказателства в срока по ал. 7;

4. по ал. 5.

(9) Преди изплащане на помощта Държавен фонд "Земеделие" извършва проверка на критериите за допустимост по чл. 4, ал. 1, т. 1, 5, 6, 7, 8 и 9 и при установяване на несъответствия отказва финансово подпомагане.

(10) След изтичане на срока на застрахователната полица Държавен фонд "Земеделие" извършва проверка за наличие на обстоятелства по чл. 6, ал. 8 и в случай на установяването им изисква възстановяване от бенефициента на част от финансовата помощ, съответстваща на възстановения процент от платената премия от застрахователя/посредника на бенефициента.

Чл. 10. (1) Държавен фонд "Земеделие" изплаща финансова помощ в двумесечен срок след извършване на проверките по чл. 9.

(2) Държавен фонд "Земеделие" уведомява кандидата с уведомително писмо за извършените плащания или отказ от плащания чрез СЕУ.

Чл. 11. Кандидатът се задължава да съхранява оригиналите на документите по чл. 8, ал. 3 до изтичане на 6 месеца след срока на валидност на застрахователния договор/полица/добавък.

Глава пета
РЕД ЗА НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ САНКЦИИ

Чл. 12. Държавен фонд "Земеделие" отказва изцяло или частично изплащането на

финансовата помощ, когато налага административна санкция, определена по реда на раздел V. "Защита на финансовите интереси на Европейския съюз" и чл. 79 от ЗПЗП.

Чл. 13. Държавен фонд "Земеделие" налага административни санкции на бенефициента, произтичащи от установеното неспазване, само в случаите, посочени в правото на Европейския съюз или в чл. 79, ал. 2 и 3 от ЗПЗП.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Други неблагоприятни климатични събития" означава неблагоприятни метеорологични условия, които не попадат в обхвата на определението за неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

2. "Неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие" означава неблагоприятни метеорологични условия, като слана, бури и градушка, измръзване и изтегляне, заледяване, пороен или непрекъснат дъжд или тежко засушаване.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 68, ал. 1, т. 4 във връзка с чл. 70, ал. 2 от ЗПЗП.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".